

KÖNEMANN

© 2016 koenemann.com GmbH
www.koenemann.com

© 2016 Vydavatelství SLOVART, Praha
© 2016 Vydavateľstvo SLOVART, Bratislava
© 2016 Prior Media Group, Bucuresti
© 2016 Retail World (Public), Greece and Cyprus

Concept, Project Management: koenemann.com GmbH

Text: Dr. Janina Nentwig

Editing: Kathrin Jurgenowski

Translations: David Nash (English), Renáta Sobolevičová (Czech),
Eva Budjačová (Slovak), Grzegorz Rafałowski (Polish),
Ioana Hariton (Romanian), Sofia Giannoulaki (Greek)

Art Direction: Oliver Hessmann

Layout: Oliver Hessmann

Picture credits: akg-images gmbh

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced,
photocopied or duplicated in any form without the prior written
permission of the publisher.

ISBN: 978-3-7419-1926-8 (international)

Typesetting ITEM, s. r. o., Bratislava
Printed in Spain by Liberdúplex

JANINA NENTWIG

GUSTAV KLIMT

Contents

Obsah

Obsah

Spis treści

Cuprins

Περιεχόμενα

6   À propos

Scandals and successes

Skandály a úspěchy

Škandály a úspechy

Skandale i sukcesy

Scandal și succes

Σκάνδαλα και επιτυχίες

Gustav Klimt

Gustav Klimt

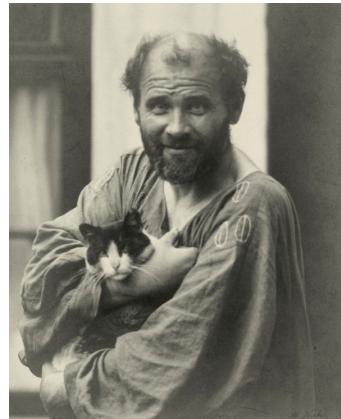
Gustav Klimt

Gustav Klimt

Gustav Klimt

Γκούσταφ Κλίμτ

c. 1912, *Photograph by Moriz Nähr/fotografie Morize Nähra/fotografia od Moriza Nähra/fotografia de Moriza Nähr/fωτογραφία του Μόριτς Νάιρ*

8 Rapid rise

Rychlý vzestup
Rýchly vzostup
Skandale i sukcesy
Ascensiunea rapidă
Payðaia ánoðos

46 Sacred Spring (*Ver Sacrum*)—

Klimt and the Union of Austrian Artists (Vienna Secession)
Posvátné jaro – Klimt
a Vídeňská secese
Svätá jar – Klimt a viedenská secesia
Święta wiosna – Klimt
i Wiedeńska Secesja
Primăvara sacră (Ver sacrum) –
Klimt și Secesiunea vieneză
Ιερή ἀνοιξη (Ver Sacrum) – Ο Κλίμτ
και η Απόσχιση της Βιέννης

86 Klimt and women

Klimt a ženy
Klimt a ženy
Klimt i kobietę
Klimt și femeile
Ο Κλίμτ και οι γυναίκες

120 Golden Times

Zlaté časy
Zlaté obdobie
Złote czasy
Perioada de Aur
Χρυσές Εποχές

136 Triumph of color

Vítězství barvy
Triumf farby
Triumf barwy
Triumful culorii
Ορίαμβος του χρώματος

192 Death and life

Smrt a život
Smrť a život
Śmierć i życie
Moarte și Viață
Θάνατος και ζωή

212 Curriculum Vitæ

214 Museums

Muzea
Múzeá
Muzeu
Muzeē
Μουσεία

À propos

Scandals and successes

Gustav Klimt was one of the most controversial artists of his time, as well as one of the most successful, with his work provoking scandals such as the Viennese art world of 1900 had never experienced. The bourgeois upper class of the fin de siècle supported the artist, however, with lucrative contracts, making him a sought-after portraitist. In his distinctive ornamental style, Klimt created numerous icons of Art Nouveau. *The Kiss* is undoubtedly one of the most famous paintings of the 20th century. In the museum shops Klimt's pictures are ubiquitous. They decorate posters, mugs, erasers and umbrellas—and have, nevertheless, lost none of their fascination. Why should that be, and what do we know regarding the creator of these unique images, who coquettishly described himself as "not especially interesting as a person"?

Skandály a úspěchy

Gustav Klimt byl jedním z nejkontroverznějších a zároveň nejúspěšnějších umělců své doby. Jeho díla vyvolávala skandály, jaké vídeňská scéna z počátku 20. století nikdy nezažila. Městácká výšší třída období *fin de siècle* však umělce podporovala a díky výnosným zakázkám se z něj stal vyhledávaný portrétista. Ve svém charakteristickém ornamentálním stylu vytvořil Klimt několik secesních ikon. Jeho dílo *Polibek* je nepochybně jedna z nejslavnějších maleb 20. století. V muzejních obchodech jsou Klimtovy obrazy doslova všudypřítomné, zdobí plakáty, hrnky, mazací gumy i deštníky – a neztratily přitom nic ze svého kouzla. Proč tomu tak je a co víme o tvůrci téchto jedinečných obrazů, jenž sám sebe provokativně popsal jako „nikterak zajímavého člověka“?

Škandály a úspechy

Gustav Klimt bol jedným z najspornejších, no aj najúspešnejších umelcov svojich čias. Jeho diela vyvolali na prelome 19. a 20. storočia škandály, aké umelecký svet dovtedy nezažil. Bohatá buržoázna vrstva však dávala maliarovi v období *fin de siècle* lukratívne zákazky, a tak z neho spravila veľmi žiadaneho portrétistu. Klimt vytvoril svojím nezameniteľným ornamentálnym štýlom ikony secesného štýlu. Jeho Bozk patrí nepochybne k najznámejším dielam 20. storočia. Zrejme neexistuje galéria, kde by v obchode neponúkali publikácie či predmety s Klimtovými motívami. Nájdete ich ako plagáty či ako dekoratívnu ozdobu na sálkach, gumách, ba aj dáždnikoch – čo však ani zamak neuberá z ich čara. Prečo? A čo vieme o tvorcovi týchto jedinečných obrazov, ktorý o sebe šíril, že „ako človek nie je nijako mimoriadne zaujímavý“?

Skandale i sukcesy

Gustav Klimt był jednym z najbardziej kontrowersyjnych artystów swoich czasów i jednym z tych, którzy odnieśli największe sukcesy. Jego prace wzbudzały skandale, jakich artystyczny wiedeński świat nie doświadczał na przełomie XIX i XX w. Zarazem jednak mieszczańska elita fin-de-siècle'u zasypywała malarza lukratywnymi zamówieniami – zaliczał się do najchętniej wybieranych portrecistów. W swym niepowtarzalnym ornamentacyjnym stylu Klimt stworzył ikony Jugendstilu. „Pocałunek” należy bez wątpienia do najbardziej znanych malowideł XX wieku. W muzealnych sklepikach obrazy Klimta są zawsze obecne. Zdobią plakaty, kubki, gumki do ścierania i parasole – a jednak jego dzieła nie przestały fascynować. Dlaczego tak się dzieje? I co wiemy o twórcy tych jedynych w swoim rodzaju obrazów, który kokietował otoczenie, twierdząc, że jest osobą „nieszczególnie interesującą”?

Scandal și succes

Gustav Klimt a fost unul dintre cei mai controversați artiști din vremea sa, dar și unul dintre cei mai de succes, iar operele sale au declanșat scandaluri nemaiîntâlnite pe scena artistică vieneză a anilor 1900. Cu toate acestea, clasa burgheză *fin de siècle* l-a încurajat prin numeroase comenzi, transformându-l într-un pictor portretist în vogă. În stilul său ornamental inconfundabil, Klimt a realizat opere de referință pentru perioada Art Nouveau. „Sărutul” este fără îndoială unul dintre cele mai cunoscute tablouri ale secolului XX. Reproducerile după Klimt sunt nelipsite în magazinile muzeelor; fie că apar sub formă de postere, căni, gume de șters sau umbrele, acestea nu își pierd niciodată fascinația lor. Cum așa? Și ce stim noi despre creatorul acestor imagini unice, care susținează faptul că nu ar fi „o persoană prea interesantă”?

Σκάνδαλα και επιτυχίες

Ο Γκούσταφ Κλιμτ ήταν ένας από τους πιο αμφιλεγόμενους καλλιτέχνες της εποχής του, καθώς επίσης και από τους πιο επιτυχημένους, με το έργο του να προκαλεί σκάνδαλα ενός μεγέθους, που δεν είχε ζήσει ποτέ έως τότε ο κόσμος της τέχνης, στη Βιέννη του 1900. Παρ' όλ' αυτά, η μεγαλοαστική τάξη στο τέλος εκείνης της εποχής (*fin de siècle*), υποστήριζε τον καλλιτέχνη, αναδεικνύοντάς τον σε έναν περιζήτητο, ακριβό πορτραΐστα. Με το ιδιαίτερο διακοσμητικό του στυλ, ο Κλιμτ δημιουργήσε πολλές εικόνες - σύμβολα της εποχής Αρ Νουβώ. «Το Φιλί» είναι αναμφίβολα ένας από τους διασημότερους πίνακες του 20ου αιώνα. Έργα του Κλιμτ βρίσκονται παντού στα καταστήματα πωλήσεων των μουσείων - σε αφίσες, κύπελλα, γόμες και ομπρέλες - χωρίς να χάνουν ποτέ τη γοητεία τους. Γιατί συμβαίνει αυτό και τι γνωρίζουμε για τον δημιουργό αυτών των μοναδικών εικόνων, ο οποίος, με κοκεταρία, περιέγραψε τον εαυτό του ως κάποιον «που δεν είναι και ένα ιδιαίτερα ενδιαφέρον πρόσωπο»;

Rapid rise

Gustav Klimt grew up in modest circumstances. His father, a goldsmith and engraver, hailed from Bohemia and was one of the many immigrants who had sought a better life in mid-19th century Vienna. The family at first lived in Baumgarten, a suburban village. There, Gustav was born on 14 July 1862 as the second of seven children. With the relocation of the Klimts to the city, fate intervened in the boy's life. A teacher at the public elementary school recognized the talent for drawing in his pupil and encouraged him to seek entry to the School of Applied Arts. The fourteen year old passed the entrance examination and received a scholarship. The foundation stone for his social advancement had been laid, and the son of a poor artisan family could become an art teacher at a high school.

Klimt, however, opted for a different career path. During his studies he was able to participate in public contracts, collaborating with his teachers and making a name for himself as an interior decorator. Klimt and his younger brother Ernst, together with Franz Matsch, both of whom had also studied at the School of Arts and Crafts, founded the "Company of Artists". During 1883 the trio took their own studio and accepted contracts for the decorative painting of theaters, many of which were being built at this time across the Habsburg Empire. Their first major commission in Vienna was the ceiling paintings of the two staircases in the new Burgtheater on the Ringstrasse, which were completed in 1888. A short time later, Matsch and the Klimt brothers worked on the new Kunsthistorisches Museum, where they painted the murals between the columns

Rychlý vzestup

Gustav Klimt vyrostl ve velmi skromných podmínkách. Jeho otec, zlatník a rytec, pocházel z Čech a byl jedním z mnoha přistěhovalců, kteří v polovině 19. století odešli za lepším životem do Vídně. Rodina žila nejprve v Baumgartenu, který je dnes její součástí. Zde se 14. července 1862 narodil Gustav jako druhé ze sedmi dětí. Poté, co Klimtova rodina přesídlila do města, zasáhl do chlapcova života osud. Učitel na státní základní škole rozpoznal u svého žáka nadání pro kresbu a podpořil jej, aby usiloval o přijetí na Uměleckoprůmyslovou školu. Čtrnáctiletý hoch uspěl při přijímacím řízení a získal stipendium. Tím byl položen základní kámen jeho kariéry a syn z chudé řemeslnické rodiny se mohl stát učitelem umění na střední škole.

Klimt si však zvolil jinou profesní dráhu. Během svých studií se mohl účastnit státních zakázek, spolupracoval se svými vyučujícími a vybudoval si jméno jako dekorátor interiérů. Klimt a jeho mladší bratr Ernst společně s Ernstem Matschem, kteří oba také studovali na Vysoké škole umění a řemesel, založili Společnost umělců. V roce 1883 si trojice pronajala vlastní ateliér a přijímala zakázky na dekorativní malby v divadlech, která v té době hojně vznikala po celé habsburské monarchii. Jejich první význačnou zakázkou ve Vídni byly stropní malby na dvou schodištích v novém Burgtheateru na Ringstrasse, jež byly dokončeny v roce 1888. O něco málo později Matsch a bratři Klimtové spolupracovali na zákazce pro nové Uměleckoprůmyslové muzeum, kde stvořili nástěnné malby mezi sloupy

Rýchly vzostup

Gustav Klimt vyrastol v skromných pomeroch. Jeho otec, zlatník a rytec, pochádzal z Čech a patril k pristáhovalcom, ktorí v polovici 19. storočia húfne prúdili do Viedne za vidinou lepšieho života. Rodina sa najprv usadila na predmestí veľkomesta v obci Baumgarten. Tam sa 14. júla 1862 narodil Gustav ako druhé zo siedmich detí. Osudová zmena v živote mladého Gustava nastala, keď sa Klimtovci prestáhovali do mesta. Učiteľ na základnej škole a na meštanke si všimol výtvarný talent svojho žiaka a povzbudil ho, aby sa uchádzal o štúdium na Kunstgewerbeschule Rakúskeho múzea umenia a priemyslu. Štrnásťročný Gustav úspešne zložil prijímacie skúšky a získal štipendium. Základný kameň pre jeho spoločenský vzostup bol položený. Syn z chudobnej remeselnickej rodiny mal šancu vyšívňuť sa na post učiteľa kreslenia na gymnáziu.

Klimt sa však rozhodol kráčať inou cestou. Už počas štúdia mohol participovať na verejných zákazkách svojich učiteľov, vďaka čomu získal renomé ako maliar interiérových dekorácií. Spolu s Ernstrom Matschom a svojím mladším bratom Ernstrom, ktorí tiež vyštudovali umelecko-priemyslovú školu, Klimt založil ateliérové združenie „Künstler-Compagnie“. V roku 1883 sa trojica prestáhovala do vlastného ateliéru a prijímaла predovšetkým zákazky na maliarsku výzdobu divadiel, ktoré v Rakúsko-Uhorsku za panovania Habsburgovcov rástli ako huby po daždi. Prvým významným viedenským projektom bola výzdoba stropu na dvoch schodiskách nového dvorného divadla na Ringstraße známeho ako Burgtheater. Práce sa skončili v roku 1888. O čosi neskôr pracovali Matsch

Klimt's birth house

Klimtův rodný dům

Klimtov rodny dom

Dom urodzenia Klimta

Casa natală a lui Klimt

Το σπίτι όπου γεννήθηκε ο Κλιμτ

c. 1900, photo/fotografie/fotografia/Zdjęcia/
fotografie/φωτογραφία

Dynamiczny rozwój

Gustaw Klimt dorasta w skromnych warunkach. Ojciec – złotnik i grawer – pochodził z Czech i zaliczał się do licznej grupy imigrantów, jacy w połowie XIX stulecia trafiili do Wiednia w poszukiwaniu lepszego życia. Rodzina mieszka początkowo w Baumgarten, na wiejskim przedmieściu stolicy.

14 lipca 1862 r. przychodzi tam na świat Gustaw, drugie z siedmiorga dzieci.

W wyniku przeprowadzki Klimtów do miasta w życiu chłopca następuje zwrot decydujący o jego dalszych losach.

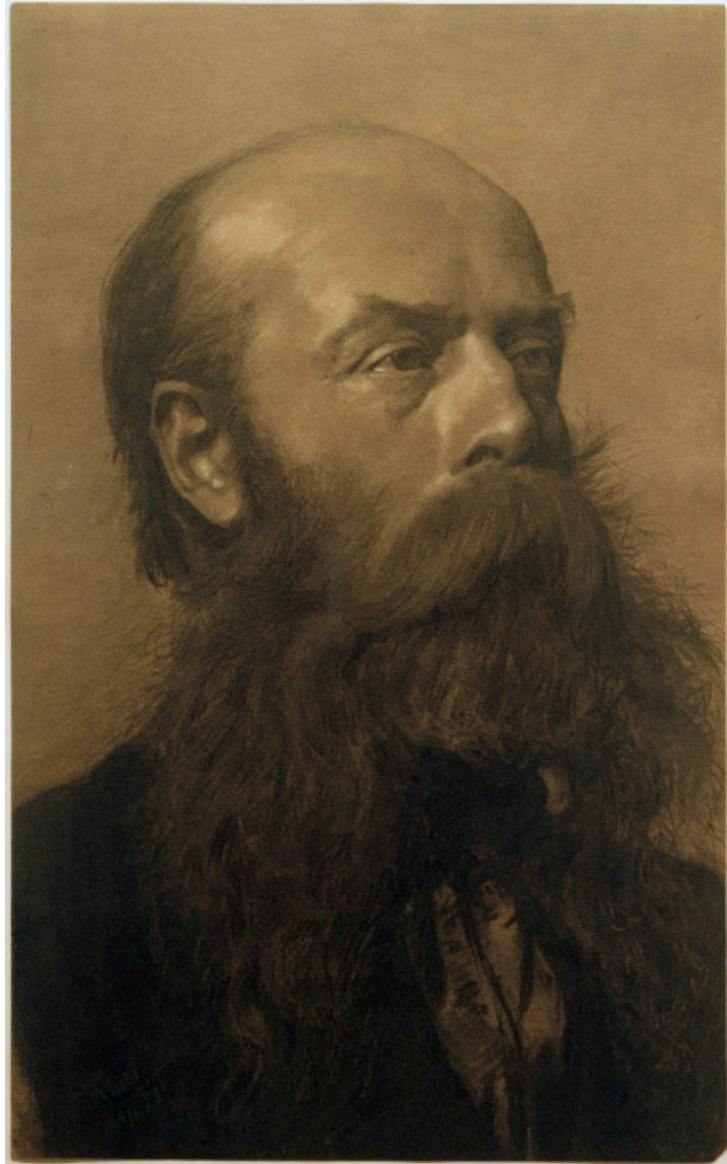
Nauczyciel ze szkoły publicznej dostrzega uzdolnienia swego ucznia i zachęca go do podjęcia starań o przyjęcie do Szkoły Rzemiosła Artystycznego. Czternastolatek zdaje egzamin wstępny i uzyskuje stypendium. Staje się to kamieniem

Capitolul 1: Ascensiunea rapidă

Gustav Klimt a crescut în condiții modeste. Tatăl său, aurar și gravor, venea din Boemia ca unul dintre numeroșii imigranți de la mijlocul secolului al XIX-lea, ce căutau un trai mai bun în Viena. Familia a locuit la început în Baumgarten, un sat din suburbie, acesta fiind locul unde s-a născut Gustav, la data de 14 iulie 1862, al doilea dintre cei șapte copii. Odată cu mutarea întregii familii la oraș, hazardul începe să joace un rol important în viața micului Klimt. Talentul său la desen este recunoscut de către un profesor din învățământul general, care îl încurajează să se înscrie la Școala de Arte și Meserii. La 14 ani este admis și primește bursă; bazele ascensiunii sale sunt astfel

Ραγδαία άνοδος

Ο Γκούσταβ Κλιμτ μεγάλωσε ταπεινά. Ο πατέρας του, χρυσοχόος και χαράκτης, καταγόταν από τη Βοημία και ήταν ένας από πολλούς μετανάστες που αναζήτησαν μια καλύτερη ζωή στη Βιέννη, στα μέσα του 19ου αιώνα. Η οικογένεια ζούσε στο Μπάουμγκαρτεν, ένα πραστιακό χωριό. Εκεί γεννήθηκε ο Γκούσταβ, στις 14 Ιουλίου 1862, ως το δεύτερο από επτά παιδιά. Με την μετεγκατάσταση των Κλιμτ στην πόλη, ένας καθηγητής του δημοσίου δημοτικού σχολείου αναγνώρισε το ταλέντο του μαθητή του και τον προέτρεψε να προσπαθήσει να εισαχθεί στην Σχολή Εφαρμοσμένης Τέχνης. Ο δεκαετετράχρονος πέρασε τις εξετάσεις εισαγωγής και πήρε υποτροφία. Η βάση για την κοινωνική του ανέλιξη είχε τεθεί καθώς ο γιός μιας φτωχής οικογένειας

Head of a Bearded Man

Hlava vousatého muže

Hlava muža s bradou

Głowa brodatego mężczyzny

Cap de bărbat cu barbă

Κεφάλι ενός άντρα με γενειάδα

1879, Black chalk, white heightening, on paper/černá křída a běloba na tónovaném papíře/čierna kriedka, štvietlo s bielobou na tónovanom papiericzarna kredka, światło nałożone bielą, papier/cărboane negru cu accente albe, pe hârtie/cu alură cremenă negru cu accente albe, σε χαρτί, 40,5 × 25 cm

Fable

Bajka

Bájka

Baśń

Fabulă

Параскевія

1883, Oil on canvas/olej na plátně/olej na plátne/olej na płótnie/ulei pe pânză/ládat sε μουσαμά, 84,5 × 117 cm,

Wien Museum, Wien

więgielnym jego awansu społecznego. Syn z biednej rodziny rzemieślniczej może teraz zostać nauczycielem rysunku w szkole gimnazjalnej.

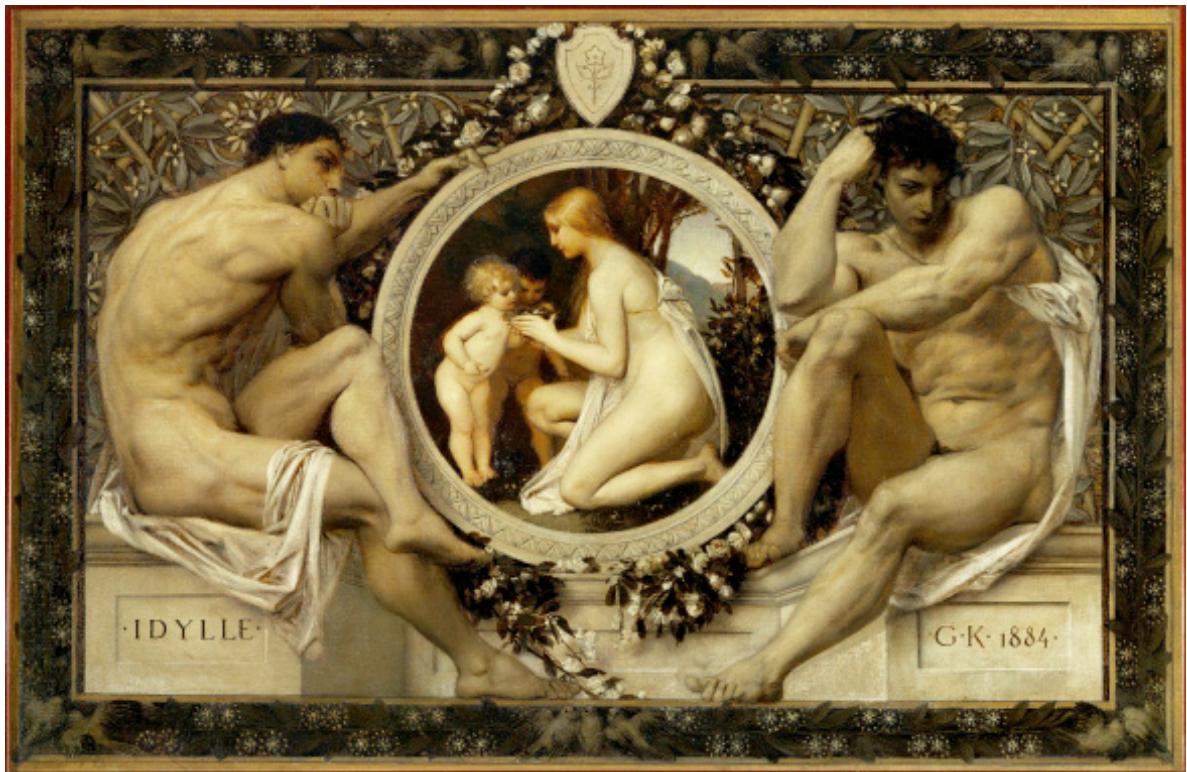
Klimt decyduje się jednak na wybór innej drogi życiowej. Już podczas studiów zezwalamo mu na współpracę przy realizacji zamówień publicznych wykonywanych przez jego nauczycieli, przez co stał się znany jako malarz dekoracyjny. Wraz z Ernstem Matschem

puse, iar fiul unui artizan sărac poate deveni profesor de desen la liceu.

Klimt alege înăsă o altă cale. Încă din timpul școlii, participă la achiziții publice în colaborare cu profesorii săi, făcându-și astfel un renume în pictura decorativă. După finalizarea studiilor, Klimt și fratele său mai mic Ernst, împreună cu Ernst Matsch, ambii urmând aceeași școală cu el, formează „Compania artiștilor”. În

μπορούσε, πλέον, να γίνει καθηγητής τέχνης στο γυμνάσιο.

Ο Κλιμτ, όμως, προτίμησε να ακολουθήσει διαφορετική καριέρα. Κατά τη διάρκεια των σπουδών του συμμετείχε σε δημόσια έργα, σε συνεργασία με τους καθηγητές του και άρχισε να γίνεται γνωστός ως διακοσμητής εσωτερικών χώρων. Ο Κλιμτ και ο νεότερος αδελφός του Ερντ, μαζί με τον Ερντ Μάτσ, που και οι δύο είχαν σπουδάσει στη Σχολή

in the stairwell. Both commissions were still dominated by the historicism movement and the artists, like the architects, reached back into the past for inspiration. Emperor Franz Joseph I, at the opening of the Kunsthistorisches Museum, expressed praise regarding the work of the "Company of Artists" and awarded the three painters the Golden Order of Merit. For them, a great career seemingly beckoned, free of obstructions, but their relationship was soon to be shattered.

na schodišti. Obě zakázky byly ještě silně ovlivněny historizujícími slohy a umělci, podobně jako architekti, pro inspiraci sahali do minulosti. Při slavnostním otevření Uměleckoprůmyslového muzea císař František Josef I. vyjádřil dílu Společnosti umělců své uznání a udělil třem malířům Zlatý řád za zásluhy. Umělcům se tak zdánlivě začala rýsovat silná dráha bez jakýchkoli překážek, ovšem jejich vztah se měl brzy rozbit.

a bratia Klimtovci v novom Múzeu dejín umenia, kde maľovali rozlahlé nástenné obrazy medzi schodiskovými stĺpmi. Obe zákazky sa ešte niesli v duchu historizmu a štýlisticky aj architektonicky čerpali z historických vzorov. Pri otváraní Múzea dejín umenia sa cisár František Jozef I. veľmi pochvalne vyslovil na adresu „Künstler-Compagnie“ a maliarom udelil Zlatý kríž za umelecké zásluhy. V tej chvíli už Klimtovej veľkej kariére nič nestalo v ceste. Združenie sa však onedlho rozpadlo.

Idylle

Idyla

Idyla

Idylla

Idilă

Ειδύλλιο

1886, Oil on canvas/olej na plátně/olej na plátne/olej na płótnie/olej pe pônză/
λάδι σε μουσαμά, 50 × 74 cm, Wien Museum, Wien

Two Studies of a Young Woman (*studies for the ceiling
painting Delights of the Table in the Theater, Karlsbad*)

Dvě studie mladé ženy (*studie pro stropní malbu
Potěšení u stolu v Divadle v Karlíných Varech*)

Dve štúdie mladej ženy (*štúdie k stropnej freske Prijemné
posedenie s priateľmi v Mestskom divadle v Karlíných Varoch*)

Dwa studia młodej kobiety (*studia na sklepienie teatru w Karlsbad*)

Două schițe ale unei femei tinere (*studii pentru pictura
de plafon Bucuria mesei a Teatrului din Karlsbad*)

Δύο σπουδές μιάς νέας γυναικάς (*σπουδές για ζωγραφική
στην οροφή του Θέατρου του Κάρλομπατ*)

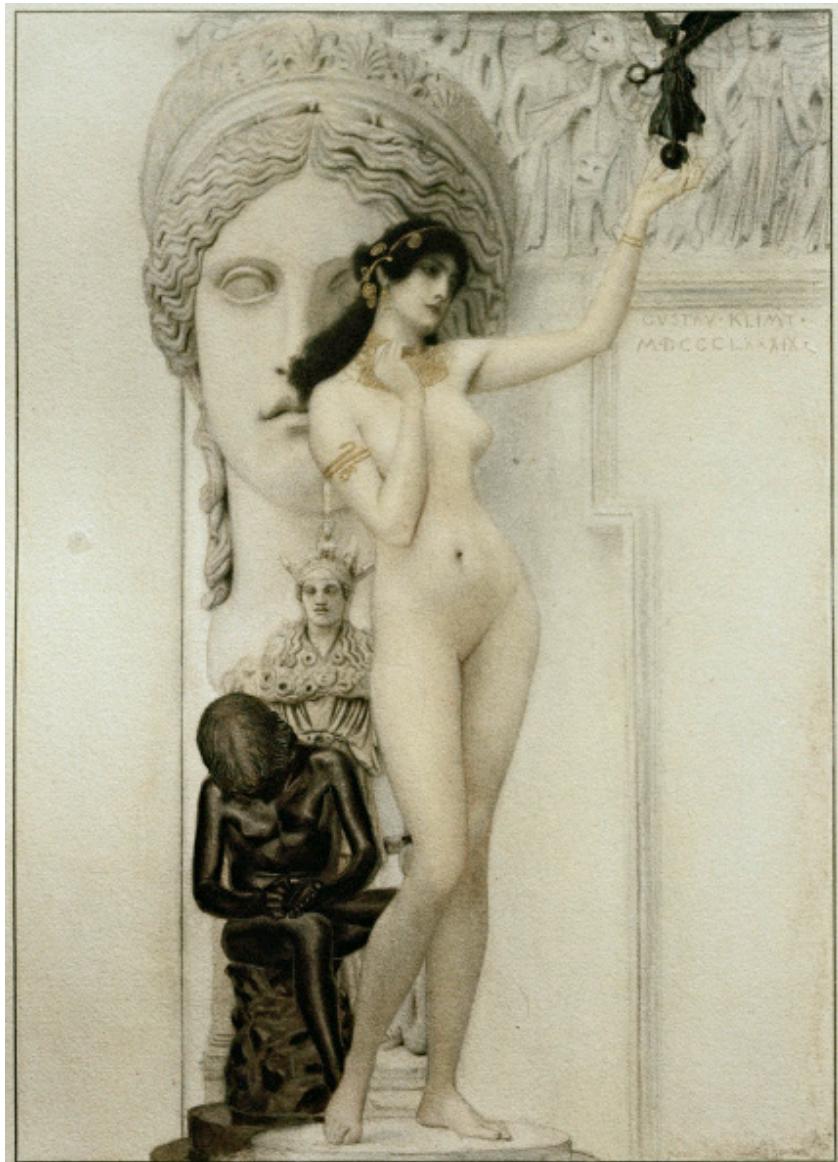
1885, Pencil, white heightening, on paper/tužka a běloba na tónovaném papíre/
ceruzka s bielobou na tónovanom papieri/olówek, światło nałożone bielą, papier/
cărbune negru cu accente albe, pe hârtie/μολύβι με λευκές αποχρώσεις, σε χαρτί,
35 × 31,5 cm

i swym młodszym bratem Ernstem, który również studiowali w Szkoce Rzemiosła Artystycznego, Klimt zakłada Towarzystwo Artystyczne. W roku 1883 trio uzyskuje własne atelier. Towarzystwo Artystyczne podejmuje się wykonywania głównie malowideł w teatrach, budowanych w tym czasie na terenie całego państwa Habsburgów. Pierwszym ważniejszym projektem w Wiedniu staje się namalowanie obrazów sufitowych w obydwu klatkach schodowych nowego Teatru Miejskiego. Pracę ukończono

anul 1883, trioul deține atelierul său propriu și lucrează la decorația teatrelor, care se construiau pe tot în timpul imperiului habsburgic. Prima lor contribuție importantă la Viena a fost reprezentată de pictura plafonelor celor două sări monumentale din cadrul Burgtheater de pe Ringstrasse, finalizate în 1888. La scurt timp, Matsch și frații Klimt pictează și panourile dintre coloanele sării de onoare a Muzeului de Istoria Artei. Ambele lucrări se aflau sub

Καλών και Εφαρμοσμένων Τεχνών, ίδρυσαν την «Εταιρία Καλλιτεχνών». Το 1883 οι τρεις φίλοι απέκτησαν δικό τους ατελιέ, αναλαμβάνοντας έργα διακοσμητικής ζωγραφικής σε θέατρα, που κτίζονταν εκείνη την εποχή σε ολόκληρη την αυτοκρατορία των Αψβούργων. Το πρώτο μεγάλο έργο που ανέλαβαν στη Βιέννη ήταν η οροφογραφία των δύο κλιμακοστασίων στο νέο θέατρο Μπουργκτεάτερ της Ρίνγκστρασσε, η οποία ολοκληρώθηκε το 1888. Λίγο αργότερα, ο Ματς

Allegory of Sculpture

Alegorie sochařství

Alegória sochy

Alegoria rzeźby

Alegoria sculpturii

Αλληγορία της γλυπτικής

1889, Mixed media on cardboard/
smíšená technika na lepence/
kombinovaná technika na kartóne/
technika mieszana na tekturze/
technică mixtă pe carton/διαφορετικές
τεχνοτροπίες σε χαρτόνι, 44×30 cm,
MAK, Wien

Fortuna

Fortuna

Fortúna

Fortuna

Fortuna

Фортоўна

Mosaic/mozaika/mozaika/mozaika/

mozaic/μωσαϊκό,

Domplatz, St. Pölten

